

Esirasi

Esirasi a Fe Taruxuna

Kitabun yireni ito nun Neyemi nun Taruxune kitabun yirene birin waxati kedenna nan ma fe falama. E birin sebexi xaxili kedenna nun wali kedenna nin. Esirasi Kitabun yirena feene ligaxi Taruxune Firindena feene xanbi ra. Esirasi a taruxun fɔlɔn waxatin naxan yi, Ala Batu Banxin nun Yerusalɛn taan bata yi kala yɛngɛni nun. Yamaan fɔxɔ kedenna bata yi suxu yɛngɛni nun, e xali konyiyani Babilɔn taani.

Perisene to sɛnbɛn sɔtɔ, e Manga Kirusi yamarin fi nɛn Yahudiyane ma, a e mɔn xa sa Ala Batu Banxin ti Yerusalɛn taani (Esirasi 1). A lixi, na yamarin bata Nabi Yere mi a nabiya falana ndee rakamali. Na feen sebexi Yere mi 25.1-14 kui. A feen mɔn sebexi Daniyeli 9.2 kui. Daniyeli mɔn Yesu fa waxatina fe falaxi nɛn nabiya falani. A waxati saxin fɔlɔxi Manga Kirusi a yamarin i to waxatin nan ma. Na feen sebexi Daniyeli 9.25 kui. Fata mangana yamarin i to ra, Isirayila kaa wuyaxi yi xɛtɛ Yerusalɛn yi naxanye bata yi suxu yɛngɛni (Esirasi 2). E wali singen Yerusalɛn yi, e yi saraxa ganden nafala, e yi Ala Batu feene fɔlɔ mɛnni (Esirasi 3). E yi e yitɔnma Ala Batu Banxin yɛtɛɛn ti feen na waxatin naxan yi, yaxune yi e matandi fɔlɔ, e kɛdine rasiga Perise mangane ma. A rapanna, Perise mangane mɔn yi na yamari kedenna fi, yamaan yi banxin ti. (Keli Esirasi 4 ma han 6)

A yire firindena a yɛbama Saraxaralina Esirasi Yahudiyane dina feene yitɔn kii naxan yi Yerusalɛn yi alogo e mɔn xa Ala Batu a kiini (Keli Esirasi 7 ma han 10).

*Kirusi yi Isirayila kaane mali
Taruxune Firinden 36.22-23*

¹ Perise yamanan manga Kirusi a mangayaan ɲɛɛ singeni, Alatala yi Kirusi xaxinla rabi alogo Alatalaa falan xa kamali a naxan fala Yeremi xa. Perise mangan yi falani ito rali, a yi a sɛbɛ a yamanan yiren birin ma, a naxa, ² “Perise manga Kirusi naxa iki, ‘Alatala, Ala Naxan Kore, na bata yamananane birin so n yii dunuɲa yi, a bata n yamari a n xa a batu banxin ti Yerusalɛn taani Yuda yi. ³ A yamaan muxun naxanye ra ε yε, e Ala xa lu ne xɔn, ne xa xεtε Yerusalɛn taani Yuda yi, e sa Alatala Batu Banxin ti na, Isirayilaa Ala. Ala nan a ra naxan Yerusalɛn yi. ⁴ Isirayila yamaan muxu dɔnxɛn naxanye luxi e nii ra, ne nɛma dɔxi dɛdɛ yi, mɛn kaane xa e mali e yi seene fi e ma, gbeti fixɛn nun xɛmaan nun se gbɛtɛye nun xuruseene, e yi ɲɛnige ma saraxane fi Ala Batu Banxina fe yi naxan Yerusalɛn yi.’ ”

⁵ Nayi, Yuda nun Bunyamin denbaya xunne nun saraxaraline nun Lewi bɔnsɔnna muxune, e nun Ala xaxinla fi naxanye birin ma, ne yi e yitɔn, e xa siga Alatala Batu Banxin tideni Yerusalɛn yi. ⁶ Naxanye birin yi e rabilinni, ne birin yi fa mali seene ra, gbeti fixɛn nun xɛmaan nun se gbɛtɛye nun xuruseene nun se fajine, e nun ɲɛnige ma saraxane. ⁷ Nebukadanesari seen naxanye tongo Alatala Batu Banxini Yerusalɛn yi, a sa ne sa a gbee

ala batu banxini, Manga Kirusi yετεεn yi ne raxετε.
⁸ Perise yamanan manga Kirusi a yamarin bun, gbeti ramaran Mitiredati yi ne ramini. Mitiredati yi Ala Batu Banxin seene yate Σεσεbasari xa, Yuda mangana dii xεμεna, a yi e birin tengε. ⁹ E yatεn nan ito ra: goronna xεma daxin tonge saxan e nun goronna gbeti fixε daxin wuli keden e nun file mαxαnεn nun solomanaanin e nun ¹⁰ igelengenna xεma daxin tonge saxan e nun a gbeti fixε daxin kεμε naanin e nun fu, e nun se gbετεye, ne fan wuli keden. ¹¹ Se xεma daxine nun a gbeti fixε daxine birin malanxina, wuli suulun kεμε naanin. Muxu suxine yi tema waxatin naxan yi, Σεσεbasari fan yi te e birin na na waxatini keli Babilon yi siga Yerusalεn yi.

2

Muxu suxin naxanye xετε Neyemi 7.6-72

¹ Babilon mangan Nebukadanesari bata yi Yuda yamanan muxun naxanye suxu, a siga ne ra Babilon yi, e mαn yi xετε e taane yi Yerusalεn nun Yuda yi, ne nan itoe ra ² naxanye xετε e nun Sorobabeli: Yosuwe nun Neyemi nun Seraya nun Relaya nun Marodoke nun Bilisan nun Misipari nun Bigiwayi nun Rexun e nun Banaha.

Isirayila yamaan yatεn nan itoe ra, xεμεne gbansan:

³ Parosi xabilana: Muxu wuli firin kεμε tonge solofere e nun firin,

⁴ Sefati xabilana: Muxu kεμε saxan tonge solofere e nun firin,

5 Ara xabilana: Muxu keme solofere tonge solofere e nun suulun,

6 Yosuwe nun Yowaba yixetene Paxata-Moyaba xabilani: Muxu wuli firin keme solomasexe fu nun firin,

7 Elan xabilana: Muxu wuli keden keme firin tonge suulun e nun naanin,

8 Satu xabilana: Muxu keme solomanaanin tonge naanin e nun suulun,

9 Sakayi xabilana: Muxu keme solofere tonge sennin,

10 Bani xabilana: Muxu keme sennin tonge naanin e nun firin,

11 Bebayi xabilana: Muxu keme sennin mɔxɔɾɛn nun saxan

12 Asagada xabilana: Muxu wuli keden keme firin mɔxɔɾɛn nun firin,

13 Adonikami xabilana: Muxu keme sennin tonge sennin e nun sennin,

14 Bigiwayi xabilana: Muxu wuli firin tonge suulun e nun sennin,

15 Adin xabilana: Muxu keme naanin tonge suulun e nun naanin,

16 Xesekiya yixetene Ateri xabilani: Muxu tonge solomanaanin e nun solomasexe,

17 Besayi xabilana: Muxu keme saxan mɔxɔɾɛn nun saxan,

18 Yora xabilana: Muxu keme fu nun firin,

19 Xasun xabilana: Muxu keme firin mɔxɔɾɛn nun saxan,

20 Gibari xabilana: Muxu tonge solomanaanin e nun suulun,

21 Betelemi taan muxune: Muxu keme mɔxɔɾɛn nun saxan,

22 Netofa taan muxune: Muxu tonge suulun e nun sennin,

23 Anatoti taan muxune: Muxu keme moxoren nun saxan,

24 Asamaweti taan muxune: Muxu tonge naanin e nun firin,

25 Kiriyati-Yeyarin taan muxune nun Kefira kaane nun Beroti kaane: Muxu keme solofere tonge naanin e nun saxan,

26 Rama nun Geba taane muxune: Muxu keme sennin moxoren nun keden,

27 Mikimasi taan muxune: Muxu keme moxoren nun firin,

28 Beteli nun Ayi taane muxune: Muxu keme firin moxoren nun saxan,

29 Nebo taan muxune: Muxu tonge suulun e nun firin,

30 Magbiki taan muxune: Muxu keme tonge suulun e nun sennin,

31 Elan bonna xabilana: Muxu wuli keden keme firin tonge suulun e nun naanin,

32 Xarimi xabilana: Muxu keme saxan moxore,

33 Lodi nun Xadidi nun Ono taane muxune: Muxu keme solofere moxoren nun suulun,

34 Yeriko taan muxune: Muxu keme saxan tonge naanin e nun suulun,

35 Sena taan muxune: Muxu wuli saxan keme sennin tonge saxan,

36 Saraxaraline: Yosuwe yixetene Yedaya xabilani: Muxu keme solomanaanin tonge solofere e nun saxan,

37 Imeri xabilana: Muxu wuli keden tonge suulun e nun firin,

³⁸ Pasaxuri xabilana: Muxu wuli keden keme firin tonge naanin e nun solofere,

³⁹ Xarimi xabilana: Muxu wuli keden fu nun solofere.

⁴⁰ Lewi bənsənnə muxune: Yosuwe xabilan nun Hodafiya yixetene Kadamile xabilani: Muxu tonge solofere e nun naanin.

⁴¹ Bəti baane: Asafi xabilani: Muxu keme məxəpən nun solomasexə.

⁴² Kantan muxune Ala Batu Banxini: Salun xabilan nun Ateri xabilan nun Talamən xabilan nun Akubu xabilan nun Xatita xabilan nun Sobayi xabilana, e birin malanxina: Muxu keme tonge saxan e nun solomanaanin.

⁴³ Ala Batu Banxin walikene xabila yeən ma: Sixa nun Xasufa nun Tabayoti nun ⁴⁴ Kerosi nun Siyaha nun Padon nun ⁴⁵ Lebana nun Xagaba nun Akubu nun ⁴⁶ Xagabi nun Sanlayi nun Xanan nun ⁴⁷ Gideli nun Gaxara nun Reyaya nun ⁴⁸ Resin nun Nekoda nun Gasami nun ⁴⁹ Yusa nun Paseya nun Besayi nun ⁵⁰ Asana nun Meyunin nun Nefusin nun ⁵¹ Bakabuku nun Xakufa nun Xaraxuru nun ⁵² Basaliti nun Mexida nun Xarasa nun ⁵³ Barakosi nun Sisera nun Tama nun ⁵⁴ Nesixa e nun Xatifa.

⁵⁵ Sulemani a walikene xabilane yi: Sotayi yixetene nun Sofereti yixetene nun Peruda yixetene nun ⁵⁶ Yaala yixetene nun Darakon yixetene nun Gideli yixetene nun ⁵⁷ Səfati yixetene nun Xatili yixetene nun Pokereti-Həsebəyin yixetene nun Ami yixetene.

⁵⁸ Ala Batu Banxin walikene nun Sulemani a walikene yixetene malanxina: Muxu keme saxan tonge solomanaanin e nun firin.

⁵⁹ Muxu suxine nan itoe ra naxanye fa sa keli Tela-Mela nun Tela-Harasa nun Kerubu-Adan nun Imeri taane yi naxanye mi nœ a yite a e denbayane nun e xabilane kelixi Isirayila nin: ⁶⁰ Delaya xabilan nun Tobiya xabilan nun Nekoda xabilan ye: Muxu kεmε sennin muxu tonge suulun e nun firin.

⁶¹ Saraxaraline ye: Xobaya yixεtεne nun Hakōsi yixεtεne nun Barasilayi yixεtεne fan yi na kii nin. E yi xεmeni ito xili bama Barasilayi bayo a bata yi Galadi kaan Barasilayi a dii tεmena nde futu. ⁶² E yi e benbane taruxu kedin fen, koni e mi a to. E yi e ba saraxaraliyani, e yi e yatε sariɲantarene ra. ⁶³ Yamana kannu yi e yamari a e nama se sariɲanxine don han saraxaralina nde yi sōtō naxan masensenna tiye Yurima nun Tumin na.*

⁶⁴ Yamaan birin malanxina muxu wuli tonge naanin e nun firin kεmε saxan tonge sennin, ⁶⁵ e walikε xεmene nun e walikε ɲaxanle mi yi ne ye, naxanye xasabin yi lanxi muxu wuli solofere kεmε saxan tonge saxan e nun solofere ma. Beti ba xεmene nun ɲaxanle muxu wuli firin fan mi yi ne ye. ⁶⁶ So kεmε solofere tonge saxan e nun sennin nun gbaxalo† kεmε firin tonge naanin e nun suulun fan yi e yii e nun ⁶⁷ ɲogōmε kεmε naanin tonge saxan e nun suulun nun sofali wuli sennin kεmε solofere mōxɔɲε.

⁶⁸ Denbaya xunna muxu wuyaxi, e to Alatala Batu Banxin li Yerusalen yi, e yi ɲenige ma sarax-

---

* **2:63:** Yurima nun Tumin masensen ti seene fe seβexi Xəɔyaan 28.30 kui. Saraxaraline yi masensenna tima ne nan na alogo e xa Ala sagoon kolon. † **2:66:** Gbaxaloni itoe sōtōma soon nun sofanla na diin sōtō waxatin naxan yi.

ane ba Ala Batu Banxin ti feen na alogo a mən xa ti a tideni. ⁶⁹ E yi e nafunla ba wanla fe yi lan e fεrεn xasabin ma, e birin malaxina xεmaan gbanan wuli tonge sennin wuli keden e nun wure gbeti fixεn kilo wuli firin kεmε suulun, e nun saraxarali domaan kεmε. ⁷⁰ Saraxaraline nun Lewi bənsəna muxune nun yamanan muxune nun βeti baane nun kantani tiine nun Ala Batu Banxin walikεne yi dɔxɔ e taane yi, Isirayila kaane birin fan yi e taane yi.

3

Saraxa ganden ti fe na

¹ Nεεn kike soloferedena a liyε, Isirayila kaane birin bata yi dɔxɔ e taane yi. Nayi, yamaan yi e malan xaxili kedenni Yerusalen yi. ² Yosadaki a dii xεmεn Yosuwe nun a ngaxakeden saraxaraline nun Selatili a dii xεmεn Sorobabeli nun a xabilan muxune mən yi saraxa ganden nafala Isirayilaa Ala xa alogo e xa saraxa gan daxine ba, alo a seβexi Nabi Musaa sariya kedin kui kii naxan yi. ³ E yi gaxuxi e rabilinna siyane yεε ra, koni e mən yi saraxa ganden βεtεn sa, e a rafala a yire fonni, e yi saraxa gan daxine ba Alatala xa, e nun xətɔn ma saraxa gan daxine nun jinbanna xiine. ⁴ E yi Bubu Kui Sanla* raba alo a seβexi kii naxan yi, e yi saraxa gan daxine yatεne ba naxanye lan sali lɔxɔne ma alo a seβexi kii naxan yi. ⁵ Na danguxina, e lu saraxa gan daxine bε yεyε, kike nεnεn saraxa gan daxine nun sanla naxanye birin nabama Alatala xa, e nun naxanye birin yi jεnige

* **3:4:** Bubu Kui Sanla fe seβexi Saraxaraline 23.33-38 kui.

ma saraxane bama Alatala xa. ⁶ Kike solofereden xi singeni, e yi saraxa gan daxine ba fɔlɔ Alatala xa. Anu, na waxatini, Alatala Batu Banxin munma yi bɛtɛn sa singen.

⁷ E yi gbetin so gɛmɛ sonle nun kamudɛɛne yii, e mɔn yi donseene nun minseene nun turen so Sidɔn kaane nun Tire kaane yii alogo e xa sa fa suman wudine ra igen xun ma sa keli Liban yi siga han Yafa, alo Perise yamanan mangan Kirusi a yamari kii naxan yi. ⁸ Nɛɛ firinden kike firindeni e so xanbini Ala Batu Banxini Yerusalɛn yi, Selatili a dii xɛmɛn Sorobabeli nun Yosadaki a dii xɛmɛn Yosuwe nun e ngaxakedenna bonne yi wali fɔlɔ, saraxaraline nun Lewine e nun naxanye birin fa Yerusalɛn yi, sa keli konyiyani, e yi Lewine ti Alatala Batu Banxin wanle xun na naxanye bata yi nɛɛ mɔxɔnɛ e nun nde sɔtɔ. ⁹ Lewi bɔnsɔnna muxun naxanye a ragidi a e xa Ala Batu Banxin walikɛne xun mato a ra, ne ni i ra: Yosuwe nun a dii xɛmɛne nun a ngaxakedenne nun Kadamile nun a dii xɛmɛn naxanye yi findixi Yuda kaane ra Hodawiya xabilani, e nun muxune Xenadada xabilani, ne dii xɛmɛne nun e xunyɛne. ¹⁰ Walikɛne to Alatala Batu Banxin bɛtɛn sa, e yi saraxaraline lu e danna, e maxidixi saraxaraliya dugine yi, xɔtane suxi e yii. E nun Lewine nan yi tixi na naxanye yi Asafi xabilani, kariɲanne suxi naxanye yii alogo e xa Alatala tantun alo Isirayila manga Dawuda a yita kii naxan yi. ¹¹ E yi e bode yabima Alatala batu xuiin nun a tantun xuiin nin falani itoe ra, e naxa,
 “Amasɔtɔ a fan,
 a hinanna luma nɛn Isirayila xa habadan!”

Yamaan birin yi gbelegbelema, e Alatala tantunma, bayo e bata yi Alatala Batu Banxin beten sa. ¹² Koni, saraxarali wuyaxi yi na, e nun Lewi bənsənna muxune nun denbaya xunna naxanye bata yi fori, naxanye banxi singen to, ne yi wugama e to yamaan to Ala Batu Banxi nenən beten se. Muxu wuyaxi fan yi gbelegbelema sewani. ¹³ Yamaan mi yi fa nœ wuga xuiin nun sewa xuiin tagi rabε, bayo yamaan yi gbelegbelema, e gbelegbele xuiin yi siga pon!

4

Ala Batu Banxin ti fena

¹ Yuda bənsənna nun Bunyamin bənsənna yaxune yi a mε a muxun naxanye kelixi konyiyani, ne Alatala Batu Banxin tima, Isirayilaa Ala. ² E fa Sorobabeli nun denbaya xunne fεma, e yi a fala e xa, e naxa, “En birin nan a tima, bayo, nxu fan en ma Ala batuma alo ε tan, nxu saraxane bama a xa xabu Asiriya mangana Esaraxadon waxatini, naxan faxi nxu ra be.” ³ Koni Sorobabeli nun Yosuwe nun Isirayila denbaya xunna bonne yi e yabi, e naxa, “En birin xa mi Ala Batu Banxin tima nxo Ala xa, nxu tan nan Alatala Batu Banxin tima a xa, Isirayilaa Ala, alo Perise yamanan mangan Kirusi a yamarixi nxu ma kii naxan yi.” ⁴ Nayi, yamanan muxune yi Yuda muxune tunnaxofofo e ma, e lu e magaxuε, alogo e xa e yikala Ala Batu Banxin tideni. ⁵ E yi gbetin so manga gbeen kawandi muxune yii alogo e xa na wanla raxεε xanbin na. Na yi liga keli Perise yamanan mangan Kirusi a mangayaan yanyin birin ma han

sa dɔxɔ Dariyusi a mangayaan waxatina, Perise mangana.

Yamanan muxune yi Yuda muxune magi

⁶ Asuyerusu a mangayaan fɔlɔ waxatini, e yi kɛdin sɛbɛ Yuda kaane nun Yerusalɛn kaane xili ma. ⁷ Aratasɛrɛkɛsi a mangayaan waxatini, Bisilan nun Mitiredati nun Tabele nun e lanfa dɔnxɛne yi bataxin sɛbɛ Perise yamanan mangana Aratasɛrɛkɛsi ma. Bataxin yi maxɛtɛ Arami xuini, a sɛbɛ Arami kaane sɛbɛnla nin.

⁸ Yamana kannu Rexun nun sɛbɛli tiin Simisayi nan bataxin sɛbɛ Manga Aratasɛrɛkɛsi xa Yerusalɛn kaane xili ma, e ito nan sɛbɛ singen, e naxa, ⁹ “Yamana kannu Rexun nun sɛbɛli tiin Simisayi nan bataxini ito sɛbɛxi e nun e lanfa dɔnxɛne nun Din kaane nun Afarasataka nun Tarapele nun Afarasa nun Ereki nun Babilɔn kaane nun Suse kaane nun Deha kaane nun Elan kaane, ¹⁰ e nun yamanan bonne muxune, muxu gbeena Osinapari naxanye suxu a siga e ra Samari taane yi, e nun yiren naxanye Efirati baan sogegododen binni.” ¹¹ Na muxune nan bataxini ito sɛbɛ, e a rasiga Manga Aratasɛrɛkɛsi ma, e naxa, “Manga Aratasɛrɛkɛsi, i ya walikɛɛn naxanye dɔxi Efirati baan sogegododen binni, ne i xɔntɔn. ¹² Mangana, a kolon a Yahudiyɛn naxanye kelixi i konni e fa nxu yɛ Yerusalɛn yi, ne taa murutɛxi jaxin nan tima. E mɔn yinna soma taan ma. E mɔn taan banxine bɛtɛn sama. ¹³ Mangan xa a kolon, xa e na taan ti, e yinna so a ma, e mi fa mudun fima sɔnɔn, e mi e xun saren fima, na mi fama fadeni mangan na. ¹⁴ Anu, bayo nxu nxu dɛgema i ya mangayani,

nxu mi nœ tinje muxune xa mangan naxaxu, nanara, nxu faxi xibaruni itoe ra i xon ¹⁵ alogo i ya muxune xa feene fεεfεεε i benbane kedine kui yamanana fe taruxune seβexi denaxan yi. I a toε mangane kedine kui fa fala taani ito findixi taa murutεxin nan na, taan naxan muxune mangane nun yamanane tōrōma, naxanye murutεxi xabu waxati xōnkuye. Taani ito kalaxi na nan ma fe ra. ¹⁶ Mangana, nxu a falama i xa nen, xa taani ito ti, yinna yi so a ma, na ma, i mi fa dεdε sōte Efirati baan sogegododen binna yirene yi.”

¹⁷ Manga Aratasεεkεsi yi yabini ito rasiga, a naxa, “Yamana kanna Rexun nun seβeli tiin Simisayi nun e lanfa dōnxεn naxanye dōxi Samari yamanan nun Efirati baan sogegododen binna yire gbetene yi, n bata ε xōntōn. ¹⁸ ε bataxin naxan nafaxi nxu ma, a bata xaran n yeε xōri. ¹⁹ N bata feene xōnfen yamarin fi, n bata a kolon fa fala taani ito murutεma mangane xili ma xabu waxati xōnkuye, muxu murutεxine nan e ra. ²⁰ Manga senβεmane lu nen Yerusalēn yi, naxanye yi yamanan birin nōxi Efirati baan sogegododen binni, mudun nun xun saren nun yamanani gidi saranna yi soma naxanye yii. ²¹ Na ma, ε yamarin fi muxuni itoe e wanla xa dan alogo taani ito mōn nama ti xa n tan mi yamarin fi. ²² ε nama feni ito xōnbejin de, alogo tōrōn nama gbo ayi mangan ma.”

²³ Manga Aratasεεkεsi a bataxin xaran nen yamana kanna Rexun nun seβeli tiin Simisayi nun e lanfaan dōnxεne yeε xōri tun, e yi siga Yahudiyane fema Yerusalēn yi mafurēn, e sa danna sa e wanla ra nōn nun yengeni. ²⁴ Nayi, Ala Batu Banxin

wanla yi dan Yerusalen yi han Perise yamanan mangan Dariyusi a mangayaan ꞑεε firindena.

5

Alaa Banxin wanla mən yi fəlb

¹ Nabi Xage nun Nabi Sakari, Yido yixεten yi nabiya falane ti Isirayilaa Ala xinli Yahudiyane xa naxanye yi Yuda nun Yerusalen yi.* ² Nayi, Selatili a dii xεmεn Sorobabeli nun Yosadaki a dii xεmεn Yosuwe yi keli, e Ala Batu Banxin ti fəlb Yerusalen yi. Alaa nabine fan yi e malima. ³ Na waxatini, yamana kanna Tatenayi naxan yi Efirati baan sogegododen binna xun na, e nun Setara-Bosenayi nun e lanfane yi siga e fεma, e yi e maxədin, e naxa, “Nde ε yamarixi a ε xa banxini ito ti e nun a yinna?” ⁴ E mən yi e maxədin, e naxa, “Muxun naxanye banxini ito tima, ne xili di?” ⁵ Koni, Ala yi a ꞑxə luxi Yahudiyane fonne xən. E mi wanli kala e ma alogo e xa sa dentεgena nde sa Dariyusi xa han e yi kədina nde sətə a ra lan wanla fe ma.

⁶ Baan binna yamana kanna Tatenayi nun Setara-Bosenayi nan kədin nasiga e nun e lanfane, yamana kuntigin naxanye yi Efirati baan sogegododen binna xun na. E kədini ito nan nasiga Manga Dariyusi ma. ⁷ Ito nan yi sεbexi, a naxa,

“Manga Dariyusi, Ala xa bəꞑε xunbenla fi i ma!
⁸ Mangan xa a kolon fa fala nxu bata siga han Yuda yamanani, siga han Ala Batu Banxini, Ala naxan gbo. Muxune a tima gεmε masolixine nan na, wudine yi sa yinne xuntagi. Wanla rabama a fajin

---

* **5:1:** Na feen mən sεbexi Nabi Xage 1.1 kui e nun Nabi Sakari 1.1 kui.

na, a mən mafuraxi e yii. ⁹ Nxu fonne maxədin nən, nxu naxa, ‘Nde ε yamarixi ε mən xa banxini ito ti?’ ¹⁰ Nxu mən yi e maxədin e xinle ma, nxu yi e yεεratine singe xinle sεbε alogo nxu xa e fala i xa. ¹¹ E nxu yabixi ito nan na, e naxa, ‘Kore xənna nun bəxə xənna Alaa walikεne nan nxu ra. Ala Batu Banxini ito naxan ti bata bu, nxu mən na tima nən. Waxati danguxine yi, Isirayila manga gbeena nde a ti nən, a yi a rəjan. ¹² Koni nxu benbane to Ala raxələ, Ala Naxan Kore, Ala yi e sa Babilən mangan Nebukadanesari, Kalidi kaan sagoni. Na yi na banxin kala, a yi yamaan suxu, a siga e ra Babilən yi. ¹³ Koni, Kirusi a mangayaan jεε singeni Babilən yi, Manga Kirusi mən yi Ala Batu Banxin ti feen yamarin fi. ¹⁴ Manga Kirusi mən yi seene birin tongo naxan yi Ala Batu Banxini nun a fələni, xεmaan nun gbeti fixεna. Nebukadanesari bata yi ne ba Ala Batu Banxini Yerusalən yi, a siga e ra a gbee ala batu banxini Babilən yi. Manga Kirusi nan e tongo, a yi e so Sεsεbasari yii, a naxan dəxə yamana kannna ra Isirayila yamanani. ¹⁵ A yi a fala a xa, a naxa, “Seni itoe tongo, i sa e sa Ala Batu Banxini Yerusalən yi. Ala Batu Banxin mən xa ti a funfuni.” ¹⁶ Na Sεsεbasari yi fa Ala Batu Banxin bεtən sa Yerusalən yi. Xabu na waxatini han to, banxin mən tima, a munma rəjan.’ ”

¹⁷ “Iki, xa a rafan mangan ma, muxune xa fe xənfenna ti Babilən mangana kedi ramaradeni alogo a xa kolon xa Manga Kirusi yamarin fi nən fa fala Ala Batu Banxin mən xa ti Yerusalən yi. Mangan mən xa a waxən feene fala nxu xa lan feni ito ma.”

6

Manga Dariyusi a yamarina

¹ Nayi, Manga Dariyusi yi fe xɔnfenna yamarin fi lan Babilɔn kedi ramaraden ma. ² E yi sa kedi mafilinxina nde to Ekabatana manga taani Mede yamanani, a yi seβexi naxan ma fa fala:

³ Manga Kirusi a mangayaan ηεε singeni, a yi yamarin i to fi Ala Batu Banxina fe yi Yerusalɛn yi, a naxa, “Ala Batu Banxin xa ti alogo saraxane xa ba a xa mɛnni, a xa βetɛn sa ki faɲi. A xa mate ayi nɔngɔnna ye tonge sennin, a yigbona nɔngɔnna ye tonge sennin. ⁴ Gεmε gbeen masolixin bilin saxan xa dɔxɔ e nun wudin sanɲa ma keden. Mangan nan wali saren fima. ⁵ Nebukadanesari xεma seene nun gbeti fixε seen naxanye tongo Ala Batu Banxini Yerusalɛn yi, a siga e ra Babilɔn yi, ne mɔn naxεtεma nɛn e funfuni Ala Batu Banxini Yerusalɛn yi, e sa tongo dɛnaxan yi Alaa banxini.”

⁶ Nayi, Manga Dariyusi yi a seβε, a naxa, “Baan binna yamana kanna Tatenayi nun Setara-Bosenayi nun ε tan, e lanfane, yamana kuntigin naxanye dɔxi Efirati baan sogegododen binni, feni i to mi ε matoxi. ⁷ E tin Ala Batu Banxin wanla xa siga yeεn na. Yahudiya yamana kanna nun Yahudiya fonne xa Ala Batu Banxin ti a funfuni. ⁸ N yamarin i to nan soma ε yii, ε sa Yahudiya fonne malima kii naxan yi Ala Batu Banxin tideni: Se saren naxanye bama mudun na sa keli Efirati baan sogegododen binni so mangan yii, ne xa so muxuni itoe yii, alogo wanla nama dan. ⁹ Naxan fan saraxa gan daxin na Ala yeɲagi, Ala Naxan Kore, tura bulanne nun kontonne nun yeεεε diine e nun murutun nun fɔxɔn nun manpaan nun

turena alo a yitaxi kii naxan yi Yerusalen saraxaraline xən, ε xa ne so e yii na kiini ləxə yo ləxə, ¹⁰ alogo e xa saraxa xiri fajine ba Ala xa naxan kore, e yi Ala maxandi mangan nun a diine xa. ¹¹ Awa, xa muxu yo falani ito kala, xalanbe keden xa botin a banxini, na kanna yi sətı a de, a banxin yi kala fefe. ¹² Ala naxan a xinla luxi Yerusalen yi, na Ala xa na kanna halagi naxan na n ma yamarini ito bejin a banxini ito kala, xa a findi mangan na hanma muxu yo. N tan Dariyusi bata yamarini ito fi, a xa liga a kiini.”

¹³ Nayi, yamana kanna Tatenayi naxan yi Efirati baan sogegododen binna xun na, e nun Setara-Bosenayi nun e lanfane birin yi na yamarin suxu Manga Dariyusi naxan nafaxi.

Ala Batu Banxin naɲan feen ɲaxaɲaxana

¹⁴ Yahudiya fonne yi nə sətə banxin tideni, alo Nabi Xage nun Yido mamandenna Nabi Sakari a fala kii naxan yi. E yi banxin ti, e yelin, alo Isirayilaa Ala a yamari kii naxan yi e nun Kirusi nun Dariyusi nun Aratasεεkəsi, Perise mangane. ¹⁵ Banxin yi raɲan Ada kiken xi saxande ləxəni, Manga Dariyusi a mangayaan ɲεε sennindenı. ¹⁶ Isirayila kaane nun saraxaraline nun Lewi bənsənna muxune nun muxu suxi dənxe ne yi Ala Batu Banxin nabi sewani. ¹⁷ E yi tura keme nun konton keme firin nun yeXeε dii keme naanin ba banxin nasariɲan seen na, e nun kətə fu nun firin Isirayila kaane birin ma yulubi xafari saraxan na, lan Isirayila bənsənne yatən ma. ¹⁸ E yi saraxaraline fan dəxə lan e yeBa kiin ma, e nun Lewi bənsənna muxune fata e yitaxun kiin na Yerusalen

yi Alaa wanla ra, alo a seβexi Musaa kedin kui kii naxan yi.

Halagi Tiin Dangu Ləxən Sanla

¹⁹ Muxun naxanye sa kelixi konyiyani, ne yi Halagi Tiin Dangu Ləxən Sanla* raba kike singen xi fu nun naaninde ləxəni. ²⁰ Saraxaraline nun Lewi bənsənna muxune bata yi e bode rasarijan sanla xili yi, e birin yi sarijan. Lewi bənsənna muxune yi yexεε diine kəε raxaba Halagi Tiin Dangu Ləxən Sanla fe ra muxu suxi fonne birin xa, e nun e ngaxakeden saraxaraline xa, e nun e tan yetεεn xa. ²¹ Muxun naxanye birin bata yi xεtε siyane fe sarijantarene fəxə ra, e yi Alatala fen, Isirayilaa Ala, ne nun Isirayila kaan naxanye xεtε sa keli konyiyani, e birin yi Halagi Tiin Dangu Ləxən Sanla donseene don e bode xən. ²² E Buru Tetaren Sanla† raba sewani xi solofere, bayo Alatala bata Manga Asiriya bəjən masara a yi e mali Ala Batu Banxin wanli, Isirayilaa Ala.

7

Saraxaralina Esirasi

¹ Na feene dangu xanbini, Perise mangana Aratasεrekəsi waxatini, Esirasi fan yi fa, Serayaa dii xεmεna. Asari nan Seraya sətə. Xiliki nan Asari

---

* **6:19:** Halagi Tiin Dangu Ləxən Sanla: Musaa waxatini, Ala fitina feen nafa nən Firawona yamaan ma, malekan yi fa e dii singene birin faxa kəε kedenna ra. Koni, Isirayila kaane yi saraxa wunla xuya e banxine de wudine ma, saya malekan yi dangu e xun ma. Na feen sanla ni ito ra. A mato Xəryaan 12.1-13 kui. † **6:22:** Buru Tetaren Sanla: Yahudiyane yi burun donma ləβen mi yi saxi naxan yi xii solofere sanli ito bun. E sarijan kiina nde nan yi a ra. A mato Xəryaan 12.15 kui.

sɔtɔ. ² Salun nan Xiliki sɔtɔ. Sadɔki nan Salun sɔtɔ. Axituba nan Sadɔki sɔtɔ. ³ Amari nan Axituba sɔtɔ. Asari nan Amari sɔtɔ. Merayoti nan Asari sɔtɔ. ⁴ Seraxaya nan Merayoti sɔtɔ. Yusi nan Seraxaya sɔtɔ. Buki nan Yusi sɔtɔ. ⁵ Abisuwa nan Buki sɔtɔ. Finexasi nan Abisuwa sɔtɔ. Eleyasari nan Finexasi sɔtɔ. Saraxarali kuntigin Haruna nan Eleyasari sɔtɔ. ⁶ Na Esirasi yi siga Babilɔn yi. Sebɛli tiin nan yi a ra, naxan yi xaranxi Musaa sariyana fe ma ki fajɪ, Alatala, Isirayilaa Ala naxan soxi Musa yii. Mangan yi a waxɔn feene birin naba a xa, bayo Alatala, Isirayilaa Ala yi a fɔxɔ ra. ⁷ Isirayila kaana ndee nun Lewi bɔnsɔnna muxuna ndee nun bɛti baane nun kantan tiine nun walikɛne Ala Batu Banxini, ne fan birin yi siga Yerusalɛn yi Manga Aratasɛrɛkɛsi a mangayaan jɛɛ solofereden ma. ⁸ Esirasi yi fa Yerusalɛn yi mangana mangayaan jɛɛ solofereden kike suulunden ma. ⁹ A keli Babilɔn yi kike singen xi singe lɔxɔni, a sa so Yerusalɛn yi kike suulunden xi singe lɔxɔni, bayo a Ala yi a fɔxɔ ra a fanni. ¹⁰ Esirasi bata yi Alatalaa sariyan xaran feen nun a suxu feen sa a bɔjɛni, a yi Isirayila yamaan xaran tɔnne nun sariyane ma.

Manga Aratasɛrɛkɛsi a bataxina

¹¹ Manga Aratasɛrɛkɛsi bataxini ito nan so Esirasi yii, saraxaraliin nun sebɛli tiin naxan yi yamarine nun tɔnne sebɛma, Alatala naxanye fala lan Isirayila fe ma. Mangan yi falani ito rasiga, a naxa, ¹² “Mangane mangana Aratasɛrɛkɛsi naxa saraxaralina Esirasi xa, naxan yi Alaa sariyan kolon naxan kore: ¹³ N bata yamarin so i yii, yamaan naxan birin Isirayila yi, saraxaraline nun Lewi bɔnsɔnna muxune nun naxanye birin n ma

yamanani naxanye waxi siga feni Yerusalen yi, a lu e birin xa siga i fɔxɔ ra. ¹⁴ Mangan nun a kawandi muxu soloferene nan i rasigaxi Yuda nun Yerusalen yi alogo i xa siga i ya Alaa sariyan na i yii, i menna rakɔrɔsi xa na sariyan suxi. ¹⁵ I siga gbetin nun xemaan na mangan nun a kawandi muxune naxan ɲenigexi e xa ba saraxan na Isirayilaa Ala xa, naxan dɔxi Yerusalen yi. ¹⁶ I mɔn yi siga wure gbeti fixen nun xemaan na i na naxan sɔtɔ Babilɔn yi, e nun ɲenige ma saraxane yamaan nun saraxaraline naxanye bama e Ala Batu Banxin xa Yerusalen yi. ¹⁷ Na ma, i nɔɛ turane nun kontonne nun yexɛene sare nen na gbetin na, e nun seen naxanye birin lanma e findi bogise saraxane nun minse saraxane ra, i yi e ba ε Ala Batu Banxin saraxa ganden fari Yerusalen yi. ¹⁸ E nun i ngaxakedenne na naxan nagidi lan gbetin nun xema dɔnxene fe ma, ε na liga, alo ε Ala wama a xɔn kii naxan yi. ¹⁹ Seen naxanye so i yii ε Ala Batu Banxin nawali feen na, i fa ne ra Ala Batu Banxini Yerusalen yi. ²⁰ I xa gbetin tongo mangana gbeti ramaradeni, i makoon naxan ma naxan lanɲe se gbeteye saren ma, i naxanye rawalima ε Ala Batu Banxini. ²¹ N tan Manga Arataserekesi bata yamarini ito fi Efirati baan sogegododen binna gbeti ramarane birin ma. Saraxaralina Esirasi, seɓeli tiin naxan Alaa sariyan xaranma, Ala Naxan Kore, na na naxan yo maxɔdin, ε xa a so a yii, ²² han gbeti fixen kilo wuli saxan, murutun kilo wuli tonge saxan, manpaan litiri wuli naanin, turen litiri wuli naanin e nun a na wa fɔxɔn xasabin naxan xɔn. ²³ Ala Naxan Kore, na naxan birin yamarixi, na birin xa liga a kiini

kore xɔnna Ala Batu Banxina fe yi, alogo a xɔlɔn nama godo mangana yamanan nun a muxune ma. ²⁴ Nanara, nxu a falama ε xa a ε nama mudun nun muxu dangumatɔɔn saren nasuxu saraxaraline nun Lewi bɔnsɔnna muxune nun bɛti baane nun kantan tiine nun Ala Batu Banxi walikene nun Ala Batu Banxini ito muxu yo ra. ²⁵ I tan Esirasi, fata i ya Alaa fekolonna ra, a naxan fixi i ma, i xa kitisane dɔxɔ naxanye kitin sɛ yamaan birin ma Efirati baan sogegododen binni, naxanye birin Alaa sariyan kolon. Naxanye mi a kolon, i ne xaran a ma. ²⁶ Naxan yo mi i ya Alaa sariyan suxu e nun mangana sariyana, na kanna yalagima nɛn, a faxa, hanma a kedi yamanani, hanma a yiiseene yi ba a yii, hanma a yi sa kasoon na.”

²⁷ Tantunna Alatala xa, en benbane Ala, naxan xaxinla fixi mangan ma, a yi binye sifani ito fi Ala Batu Banxin ma Yerusalɛn yi, ²⁸ a yi a hinanna yita n na mangan nun a kawandi muxune nun a kuntigi sɛnbɛmane birin yɛtagi! Alatala to yi n sɛnbɛ soma, n ma Ala, n yi Isirayila kuntigine malan alogo nxu birin xa siga.

8

Esirasi fɔxɔrabirane

¹ Denbaya xunne nun e fɔxɔrabirane xinle sɛbɛxin ni ito ra, naxanye bira n fɔxɔ ra keli Babilɔn yi Manga Aratasɛrɛkɛsi waxatini.

² Gɛrisɔmi, Finexasi yixɛtɛne yɛ,
 Daniyɛli, Itamara yixɛtɛne yɛ,
 Xatusi, Dawuda yixɛtɛne yɛ,

³ Sekani a dii xεmεn Sakari, Parosi yixεtεne yε, e nun muxu kεmε tonge suulun nan yi a ra naxanye xinle yi sεbεxi, xεmεne gbansan.

⁴ Paxata-Moyaba yixεtεne yε, Seraxayaa dii xεmεna Eliyehowenayi e nun muxu kεmε firin, xεmεne gbansan.

⁵ Satu yixεtεne yε, Yaxasiyeli a dii xεmεn Sekani e nun muxu kεmε saxan, xεmεne gbansan.

⁶ Adin yixεtεne yε, Yonatan ma dii xεmεna Ebedi e nun muxu tonge suulun, xεmεne gbansan.

⁷ Elan yixεtεne yε, Atali a dii xεmεn Yεsaya e nun muxu tonge solofere, xεmεne gbansan.

⁸ Sεfati yixεtεne yε, Mikeli a dii xεmεn Sebadiya e nun muxu tongo solomasεxε, xεmεne gbansan.

⁹ Yowaba yixεtεne yε, Yεxiyeli a dii xεmεna Abadi e nun muxu kεmε firin muxu fu nun solomasεxε, xεmεne gbansan.

¹⁰ Bani yixεtεne yε, Yosifi a dii xεmεn Selomiti e nun muxu kεmε tongo sennin, xεmεne gbansan.

¹¹ Bebayi yixεtεne yε, Sakari, Bebayi a dii xεmεna e nun muxu mαxαpεn nun solomasεxε, xεmεne gbansan.

¹² Asagada yixεtεne yε, Hakatan ma dii xεmεn Yoxanan e nun muxu kεmε muxu fu, xεmεne gbansan.

¹³ Adonikami yixεtεn muxu dαnxεne yε, Elifeleti nun Yeyiyeli nun Semaya, e nun muxu tonge sennin, xεmεne gbansan.

¹⁴ Bigiwayi yixεtεne yε, Yutayi nun Sakuru e nun muxu tonge solofere, xεmεne gbansan.

Xεtε fena Yerusalen yi

¹⁵ Baan naxan danguma Ahawa taan dεxαn, n yi muxuni itoe malan mεnni, nxu lu na xi saxan. N yi

yamaan nun saraxaraline yεε to, koni n mi Lewi bənsənnə muxu yo to e yε. ¹⁶ Nayi, n yi yεeratini itoe xili, Eliyeseri nun Ariyele nun Semaya nun Elanatan nun Yaribi nun Elanatan boden nun Natan nun Sakari nun Mesulan, e nun xaran tiine Yoyaribi nun Elanatan. ¹⁷ N yi e rasiga Manga Yido konni, naxan dəxi Kasifiya yi, n yi a fala e xa e lanma e xa naxan fala Yido nun a ngaxakedenne xa Ala Batu Banxin walikεεn naxanye yi dəxi Kasifiya yi alogo e xa fa nxu fəxə ra e nxu mali Ala Batu Banxini. ¹⁸ Bayo en ma Ala yi nxu malima, e yi fa Serebi ra nxu xa, xεmε xaxilimana Maxali yixεtεne yε, Isirayilaa diin Lewi mamandenna nde, a tan nun a xunyεne nun a dii xεmεne, e muxu fu nun solomasεxε. ¹⁹ E mən yi fa Hasabi ra e nun Yεsaya Merari yixεtεne yε, e nun a ngaxakedenne nun a dii xεmεne, muxu məxəjε. ²⁰ E mən yi fa Ala Batu Banxin walikεεn bənsən muxuna ndee ra muxu kεmε firin muxu məxəjε. Dawuda nun a kuntigine bata yi na bənsənnə muxune sugandi naxanye yi walima Lewi bənsənnə muxune fəxə ra, ne birin xinle yi sεbεxi.

²¹ N yi a fala, a birin xa sunna suxu Ala yεtagi Ahawa baan dεxən, alogo a xa lu nxu xən sigatini nxu nun nxə diine nun nxə seene birin. ²² N yi yagima nεn a faladeni mangan xa a xa sofane nun soo ragine bira nxu fəxə ra e yi nxu ratanga nxu yaxune ma kira yi, bayo nxu a fala nεn mangan xa, nxu naxa, “Nxə Ala muxune birin malima naxanye a fenma, koni a xələn luma nεn muxune ma naxanye e mεma a tan na.” ²³ Nxu sunxi na nan ma, nxu yi Ala maxandi, a yi nxu yabi. ²⁴ N yi saraxarali kuntigin muxu fu nun firin sugandi

Serebi nun Hasabi e nun e ngaxakedenne, muxu fu. ²⁵ N yi gbeti fixεn yatε e yεε xori, e nun xεmaan nun seene, mangan naxanye ba e nun a kawandi muxune nun a kuntigine nun Isirayila kaan naxanye birin yi na lan en ma Ala Batu Banxina fe ma. ²⁶ N yi gbeti fixεn kilo wuli mɔxɔɲε so e yii, e nun gbeti fixε seen naxanye yi lanɲε kilo wuli saxan ma e nun xεmaan kilo wuli saxan, ²⁷ nun igelengenna xεma daxin mɔxɔɲε naxanye yi lanɲε kilo solomasεε ma e nun sula xuruxi goron firin naxanye yi fan alo xεmana. ²⁸ N yi a fala e xa, n naxa, “E bata findi Alatala gbeen na, seni itoe fan bata rasarijan Ala gbeen na. Gbeti fixεni ito nun xεmaan findixi ɲεnige ma saraxan nan na Alatala xa, en benbane Ala. ²⁹ E liga ε yeren ma, ε yengi dɔxɔ itoe xɔn ma han ε sa e yiliga kuntigine nun Lewi bɔnsɔnna muxune yetagi, e nun Isirayila denbaya xunne Alatala Batu Banxini konkone kui Yerusalεn yi.” ³⁰ Saraxaraline nun Lewine yi gbeti fixεn nun xεmaan nun seene rasuxu naxanye bata yi yiliga alogo e xa rasiga Yerusalεn yi en ma Ala Batu Banxini.

³¹ Nxu yi keli Ahawa baan dε siga Yerusalεn yi kiken xi fu nun firinna ma. En ma Ala yi lu nxu xɔn, a yi nxu ratanga nxu yaxune nun fe ɲaxin sifan birin ma kira yi. ³² Nxu to so Yerusalεn yi, nxu yi nxu matabu xi saxan. ³³ Xi naaninde lɔxɔni, gbetin nun xεmaan nun seen naxanye yiliga nxɔ Ala Batu Banxini, ne yi so saraxaraliin Yuriyaa dii xεmεn Meremoti yii. Finexasi a dii xεmεna Eleyasari yi a fεma e nun Yosabadi a dii xεmεn Yosuwe e nun Binuwi a dii xεmεn Nowadi, Lewi bɔnsɔnna muxune. ³⁴ E to e birin yatε, e yi e yiliga,

e yi e birin malanxin binyen xasabin sebe. ³⁵ Muxu suxi fonne, naxanye fa sa keli konyiyani, ne yi tura fu nun firin ba saraxa gan daxin na Isirayilaa Ala xa Isirayila kaane birin ma fe ra, e nun konton tonge solomanaanin e nun sennin, e nun γεξεε tonge solofere e nun solofere. E mən yi kətə fu nun firin ba yulubi xafari saraxan na. Ne birin saraxa gan daxin na Alatala xa. ³⁶ Na xanbi ra, e yi mangana yamarine rali mangan bundəxəne ma, e nun Efirati baan sogegododen binna yamana kanne, ne yi yamaan mali lan Ala Batu Banxina feene ma.

9

Naxalan xəne futu fena

¹ Na jan xanbini, kuntigine yi fa n fema, e yi a fala, e naxa, “Isirayila yamaan nun saraxaraline nun Lewi bənsəna muxune mi e makuyaxi siya gbətene muxune ra. E fe xəsixin ligama alo Kanan kaane nun Xitine nun Perisine nun Yebusune nun Amonine nun Moyaba kaane nun Misiran kaane e nun Amorine. ² Bayo, e bata ne dii tēmene futu e yete xa e nun e dii xēmene xa, e bənsən sarijanxin sunbu e rabilinna siyane muxune ra. Kuntigine nun kitisane nan singe na tinxintareyaan ligaxi.”

³ N to na mε, n yi n ma domani bə n ma, n yi n xunsεxene nun n dε xabene matala, n sunuxin yi dəxə. ⁴ Naxanye birin yi gaxuxi Isirayila Alaa falan γεε ra, ne birin yi dəxi n nabilinni lan na muxune tinxintareyaan ma naxanye sa kelixi konyiyani. N tan sunuxin yi lu dəxi han jinbanna saraxa ba waxatini.

⁵ Ninbanna saraxa ba waxatini, n yagixin yi keli, n ma dugini bəxi, n yi n xinbi sin, n yi n yiine ti Alatala, n ma Ala xa, ⁶ n yi Ala maxandi, n naxa, “N ma Ala, n yagixi, n mi nəε n xunna rakeε i tan n ma Ala yεtagi, bayo nxɔ fe ɲaxin bata gbo ayi nxu xun ma. Nxu yulubine bata te han kore. ⁷ Xabu nxu benbane waxatini han to, nxu findixi yulubi rabane nan na, nxɔ yamaan yi hakeɲ liga. Nanara, nxu tan nun nxɔ mangane nun nxɔ saraxaraline findixi konyine ra manga xɔɲene bun, yεngεɲ nun suxun nun halagin nun yagini, alo a kii naxan yi to. ⁸ Koni, Alatala, nxɔ Ala, i baxi hinande nxu ra iki, i yi nxu tan ndee lu e nii ra, i yi luden so nxu yii yire sariɲanxini, alogo nxɔ Ala xa nxu yeεne rabi, a yi nxu nii yifan nxu ma nxɔ konyiyani. ⁹ Hali konyin to nxu ra, i tan nxɔ Ala mi nxu rabeɲinxi nxɔ konyiyani. I bata hinan nxu ra Perise mangan yεtagi, i nxu lu nxu nii ra, alogo nxu xa Ala Batu Banxin ti, deɲaxanye kalaxi nxu yi mεnne yitɔɲ, i yi matabuden fi nxu ma Yuda nun Yerusalen yi. ¹⁰ Nxɔ Ala, nxu fa nanse fale i xa na xanbi ra? Nxu bata nxu mε i ya yamarine ra, ¹¹ i bata a fala nxu xa fata nabine ra, i ya walikεne, i naxa, ‘E soma yamanan naxan yi, ε dɔxɔ a yi, yamana xɔsixin nan na ra na yamanan muxune kewali xɔsixine xɔɲ, e bata yamanan birin nafe e fe xɔsixine ra. ¹² Nayi, ε nama ε dii tεmεne fi e dii xεmεne ma, ε nama e dii tεmεne fan fen ε dii xεmεne xa. E nama lanna raso ε nun ne tagi, ε nama e mali e xa herin sɔtɔ. Nayi, ε sεɲben sɔtɔma nεɲ, ε yamanan muxune yi donse fapine don, ε mɔɲ yi yamanan lu ε diine xa e keεɲ na han habadan!’ ¹³ Nxɔ Ala, na feene birin nxu sɔtɔxi nεɲ amasɔtɔ nxɔ fe xɔsixine nun nxɔ yulubi

ɲaxine xɔn. Koni, i mi nxu saranxi nxɔ fe ɲaxine ra alo a yi lan kii naxan yi, i mɔn bata tin nxu xa lu nxu nii ra. ¹⁴ Nxu lan nxu mɔn xa lu i ya yamarine kalɛ ba? Nxu lan nxu xa bira na yamanan muxune fɔxɔ ra naxanye fe xɔsixini? I ya xɔlɔn mi gode nxu ma ba, a yi nxu raxɔri, muxu yo mi lu? ¹⁵ Alatala, Isirayilaa Ala, i tinxin, bayo nxu mɔn nxu nii ra to. Nxu tan nan ito ra i yetagi nxu nun nxɔ yulubine, muxu yo mi yi nɔɛ luyɛ a nii ra i yetagi.”

10

E yi e siya gbɛɛ ɲaxanle kedi

¹ Esirasi yi xinbi sinxi waxatin naxan yi Ala Batu Banxin yetagi, a wugama, a Ala maxandima a ti e yulubine ra, Isirayila kaane yi e malan a fɛma, xɛmɛne nun ɲaxanle nun diidine, yamaan birin yi lu wugɛ. ² Nayi, Yɛxiyɛli a dii xɛmɛn Sɛkani Elan xabilani, na yi falan tongo, a yi a fala Esirasi xa, a naxa, “Nxu bata tinxintareyaan liga en ma Ala yɛɛ ra yi, nxu yi ɲaxalan xɔɲɛne futu, naxanye yi findixi siya gbɛɛ muxune ra. Hali na, yigin mɔn Isirayila ma lan na feen ma. ³ En na ɲaxanle nun e diine kedi, en layirin xidi en nun Ala tagi, alo n kanna a falaxi kii naxan yi en nun naxanye birin xuruxurunma en ma Alaa yamarine ra. En xa a liga alo sariyana a falaxi kii naxan yi. ⁴ Keli, bayo feni ito i tan nan matoxi. Nxu birama nɛn i fɔxɔ ra. I wɛkilɛ, i a liga.”

⁵ Nayi, Esirasi yi keli, a yi saraxarali kuntigine nun Lewine nun Isirayila kaane birin nakɔlɔ, a baxi naxan falade, e birin xa na liga. E yi e kɔlɔ a xa. ⁶ Na xanbi ra, Esirasi yi mini Ala Batu

Banxini, a yi siga Eliyasibi a dii xεμεν Yehoxanan ma banxini. A to yi mεnni, a mi donse don, a mi ige min, bayo a yi sunuxi muxu suxi fonne tinxintareyana fe ra.

⁷ E yi yamarin nawanga Yuda nun Yerusalεn birin yi, naxan yi a falaxi a muxu suxine birin xa e malan Yerusalεn yi. ⁸ Naxan yo mi fa benun xi saxan, a yiiseene birin nasuxuma nεn a ra, a tan yeεεn yi kedi yamaan ye alo kuntigine nun fonne a falaxi kii naxan yi.

⁹ Yuda nun Bunyamin xεμενε yi e malan Yerusalεn yi na xi saxanna bun ma. Kike solo-masexεden xi mαxαηεn nan yi a ra. Yamaan birin yi malanxi yama malandeni Ala Batu Banxin ye tagi, e gaxuxin xuruxurunma lan na feen ma, e nun tulena fe ra. ¹⁰ Saraxaralina Esirasi yi keli, a naxa, “E bata tinxintareyaan naba ε to ηaxalan xαηεne dαxi, ε mαn yi Isirayila yamaan findi yulubi tongone ra. ¹¹ Iki, ε ti ε yulubine ra Alatala ye tagi, ε benbane Ala, ε yi a sagoon liga! E masiga yamanan muxune nun ηaxalan xαηεne ra.” ¹² Yamaan birin yi yabin ti e xuini texin na, e naxa, “Ωn! Nxu lanma nεn nxu a liga alo i a falaxi kii naxan yi. ¹³ Koni yamaan gbo, tule waxatin na a ra. Nxu mi nαε luyε tandeni be, bayo xi keden hanma xi firin wali xa mi ito ra, muxu wuyaxi bata yulubin liga feni ito yi. ¹⁴ Nxα kuntigine xa lu be yamaan birin xinla ra. Naxanye birin ηaxalan xαηεne dαxi nxα taane yi, ne xa fa waxati saxine ma, e nun taan fonne nun taan kitisane, e yi na feen sa a kiini han Ala xαλo gbeen yi ηan, a makuya en na lan feni ito ma.”

¹⁵ Koni, Asaheli a dii xεμεν Yonatan nun Tiki-

waa dii xεmεn Yaxasiya yi na feen yεngε. Lewi bɔnsɔnna muxuna nde Sabetayi nun Mesulan yi ne mali. ¹⁶ Koni muxu suxi fonne yi tin Esirasi a falan ma. Saraxaralina Esirasi yi denbaya xunna ndee sugandi denbaya yεεn ma, e yi e birin xinla fala. E yi dɔxɔ na kike fuden lɔxɔ singen ma alogo e xa na feen mato. ¹⁷ Kike singen lɔxɔ singen ma, e yi yelin xεmεne kitin sε naxanye birin jaxalan xɔjεne dɔxɔ.

Yulubitɔne

¹⁸ Saraxaraline yε, naxanye jaxalan xɔjεne dɔxɔ, ne nan itoe ra:

Yosadaki a dii xεmεn Yosuwe nun a xunyεne xabilan muxune yε, Maaseya nun Eliyeseri nun Yaribi e nun Gedali. ¹⁹ E yi a ragidi a e xa e mε e jaxanle ra, e yi kontonna ba yangin saraxan na e yulubina fe ra.

²⁰ Imeri xabilani, Xanani nun Sebadiya.

²¹ Xarimi xabilani, Maaseya nun Eli nun Semaya nun Yεxiyeli e nun Yusiya.

²² Pasaxuri xabilani, Eliyowenayi nun Maaseya nun Yisimayeli nun Nataneli nun Yosabadi e nun Elasa.

²³ Lewi bɔnsɔnna muxune yε, Yosabadi nun Simeyi nun Kelaya naxan mɔn xili Kelita e nun Petaxi nun Yuda e nun Eliyeseri.

²⁴ Bεti baane yε Lewi bɔnsɔnni, Eliyasibi.

Dε kantanne yε Lewi bɔnsɔnni, Salun nun Telemi e nun Yuri.

²⁵ Isirayila kaa gbεtεye: Parosi xabilani, Ramiya nun Isiya nun Malakiya nun Miyamin nun Eleyasari nun Malakiya e nun Bεnaya.

²⁶ Elan xabilani, Matani nun Sakari nun Yexiyeli nun Abidi nun Yeremoti e nun Eli.

²⁷ Satu xabilani, Eliyowenayi nun Eliyasibi nun Matani nun Yeremoti nun Sabadi e nun Asisa.

²⁸ Bebayi xabilani, Yehoxanan nun Xananiya nun Sabayi e nun Atalayi.

²⁹ Bani xabilani, Mesulan nun Maluku nun Adaya nun Yasubu nun Seyala e nun Yeremoti.

³⁰ Paxata-Moyaba xabilani, Adana nun Kelala nun Benaya nun Maaseya nun Matani nun Besaleli nun Binuwi e nun Manase.

³¹ Xarimi xabilani, Eliyeseri nun Yisiya nun Malakiya nun Semaya nun Simeyən ³² nun Bunyamin nun Maluku e nun Semaraya.

³³ Xasun xabilani, Matenayi nun Matata nun Sabadi nun Elifeleti nun Yeremayi nun Manase e nun Simeyi.

³⁴ Bani xabilani, Maadayi nun Amirama nun Yuweli ³⁵ nun Benaya nun Bedeya nun Keluhi ³⁶ nun Waniya nun Meremoti nun Eliyasibi ³⁷ nun Matani nun Matenayi nun Yaasu ³⁸ nun Bani nun Binuwi nun Simeyi ³⁹ nun Selemiya nun Natan nun Adaya ⁴⁰ nun Makanadebayi nun Sasayi nun Sarayi ⁴¹ nun Asareli nun Selemiya nun Semaraya ⁴² nun Salun nun Amari e nun Yusufu.

⁴³ Nebo xabilani, Yeyiyeli nun Matitiya nun Sabadi nun Sebina nun Yadayi nun Yoweli e nun Benaya.

⁴⁴ Ne birin bata yi naxalan xəne dəxə nun, ndee bata yi diine bari.

Kisin Kiraan Kitabuna

**The Holy Bible in the Yalunka language of Guinea.
La Sainte Bible en langue Yalunka avec le titre: «Kisin
Kiraan Kitabuna» Publié par Traducteurs Pionniers
de la Bible en collaboration avec la mission MCA à la
Préfecture de Faranah, République de Guinée 2012
Copyright du text: © 2012—Traducteurs Pionniers de
la Bible. Cette création est mise à disposition selon le
Contrat Paternité-Pas d'Utilisation Commerciale-Pas
de Modification 3.0 Unported disponible en ligne
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/> ou
par courrier postal à Creative Commons, 171 Second
Street, Suite 300, San Francisco, California 94105, USA.**
copyright © 2012 Pioneer Bible Translators

Language: Yalunka

Translation by: Pioneer Bible Translators

..

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

47153269-13a8-5fdd-8537-530b29da9f78